

1 Ar numatyta mokėjimo įsakymo procedūra?

Latvijoje galioja dvių rūšių supaprastintos procedūros: neginčytinų prievolių įvykdymas (lat. *saistību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*, Civilinio proceso kodekso (*Civilprocesa likums*) 50 skyriaus 400–406 straipsniai) ir prievolių įvykdymas įteikiant teismo pranešimą (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*, Civilinio proceso kodekso 501 skyriaus 4061–40610 straipsniai).

1.1 Procedūros taikymo sritis

1.1.1 Kokių rūšių reikalavimams ši procedūra taikoma (pvz., tik piniginiams reikalavimams, tik iš sutarčių kylantiems reikalavimams ir t. t.)?

Neginčytinų prievolių įvykdymo būdą galima taikyti:

pagal susitarimus dėl prievolių, kurios užtikrinamos hipoteka arba piniginiu užstatu;

pagal notaro patvirtintus susitarimus, kuriuos reikia įvykdyti per konkretų terminą, arba lygiavertį teisinį poveikį turinčius susitarimus, kuriuos reikia įvykdyti per konkretų terminą, dėl pinigų sumokėjimo arba kilnojamojo turto grąžinimo;

pagal susitarimus, kuriuos reikia įvykdyti per konkretų terminą, dėl notaro aprašyto arba į žemės registrą įrašyto turto išperkamosios nuomos arba nuomos, kai tokiuose susitarimuose nustatyta, kad nuomininkas turi pareigą atlaisvinti arba perduoti nuomojamą turtą (išskyrus butą) pasibaigus jo nuomos terminui ir sumokėti išperkamosios nuomos arba nuomos mokesčius;

pagal užginčytą paprastąjį vekselį.

Šioms išvardytoms prievolėms negalima taikyti neginčytino prievolės įvykdymo būdo, jeigu:

toks vykdymas yra nukreiptas į valstybei priklausantį turtą;

prievolės galiojimas pasibaigė dėl senaties, kuri aiškiai ir nedviprasmiškai nustatyta pačiame dokumente.

Prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą būdą galima taikyti piniginiams prievolėms, kurių buvimas patvirtinamas dokumentu ir kurių vykdymo terminas suėję, ir kompensacijos mokėjimo prievolėms, kurios nustatytos prekių tiekimo, prekių pirkimo arba paslaugų teikimo sutartyse, jeigu tokių prievolių buvimas patvirtinamas dokumentu, o jų vykdymo terminas sutartyse nebuvo nustatytas.

Prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą būdo negalima taikyti:

mokėjimams, susijusiems su neįvykdyta priešpriešine prievole;

jeigu nežinoma skolininko deklaruota arba faktinė gyvenamoji vieta;

jeigu skolininko deklaruota arba faktinė gyvenamoji vieta, buvimo vieta arba registruota buveinė yra ne Latvijoje;

jeigu reikalaujama bauda viršija pagrindinės skolos dydį;

jeigu reikalaujama palūkanų norma viršija pagrindinės skolos dydį.

1.1.2 Ar yra nustatyta didžiausia reikalavimo suma?

Ne.

1.1.3 Ar privaloma taikyti šią procedūrą?

Procedūros nėra privalomos.

1.1.4 Ar galima taikyti procedūrą, jeigu atsakovas gyvena kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje?

Prievolių įvykdymas įteikiant teismo pranešimą nėra leidžiamas, jeigu skolininkas Latvijoje neturi deklaruotos ar faktinės gyvenamosios vietos, buvimo vietos arba registruotos buveinės.

Neginčytinų prievolių įvykdymu galima pasinaudoti, jeigu prašymas pagrįstas nekilnojamojo turto įkeitimo dokumentais arba prievole atlaisvinti ar grąžinti išperkamosios nuomos būdu įsigytą arba išsinuomotą nekilnojamąjį turtą, jeigu toks nekilnojamasis turtas yra Latvijoje. Laivo hipotekos prievole pagrįstą prašymą dėl neginčytinos prievolės įvykdymo galima pateikti Latvijoje, jeigu tokia hipoteka įregistruota Latvijoje.

1.2 Kompetentingas teismas

Prašymas dėl neginčytinų prievolių įvykdymo pateikiamas apylinkės (miesto) teismo (lat. *rajona (pilsētas) tiesa*) žemės registro skyriui pagal:

skolininko deklaruotą gyvenamąją vietą arba, jeigu tokios vietos nėra, pagal skolininko faktinę gyvenamąją vietą, jeigu prašymas yra susijęs su prievole sumokėti pinigų sumą arba grąžinti kilnojamąjį turtą arba prievolė nustatyta sutartyje ir jos įvykdymas užtikrinamas piniginiu užstatu;

nekilnojamojo turto buvimo vietą, jeigu prašymas pateikiamas pagal nekilnojamojo turto įkeitimo dokumentus arba pagal prievolę atlaisvinti arba grąžinti išperkamosios nuomos būdu įsigytą arba nuomojamą nekilnojamąjį turtą. Jeigu prievolės vykdymas užtikrinamas įkeičiant keletą nekilnojamojo turto objektų, o prašymą turėtų nagrinėti skirtingų apylinkės (miesto) teismų žemės registro skyriai, tuomet prašymą pareiškėjo pasirinkimu turi nagrinėti vieno iš nekilnojamojo turto objektų buvimo vietos apylinkės (miesto) teismo žemės registro skyrius;

laivo hipotekos prievolės registravimo vietą, jeigu prašymas pagrįstas laivo hipotekos prievole.

Prašymas dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą pateikiamas skolininko gyvenamosios vietos arba, jeigu tokios vietos nėra, skolininko faktinės gyvenamosios vietos apylinkės (miesto) teismo žemės registro skyriui.

1.3 Formos reikalavimai

1.3.1 Ar privaloma naudoti standartinę formą? (Jeigu taip, kur tą formą galima gauti?)

Prašymą dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą reikėtų pateikti vadovaujantis 2009 m. liepos 21 d. Vyriausybės nutarimo Nr. 792 1 priedu, kuriame pateikiamos naudotinos prašymo dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą formos. Formos pateiktos Latvijos teismų portale:

<https://www.tiesas.lv/>

Prašymo dėl neginčytinų prievolių įvykdymo forma nepateikiama, toks prašymas turėtų būti parengtas pagal Civilinio proceso kodekso 404 straipsnį.

1.3.2 Ar būtina turėti advokatą?

Ne, tokios pareigos nėra. Bendrosios atstovavimo reglamentavimo normos nustatytos Civilinio proceso kodekso 12 skyriuje „Atstovai“.

1.3.3 Kaip išsamiai reikia aprašyti reikalavimo pagrindą?

Prašymo motyvai neprivalo būti išsamūs.

Prašyme dėl neginčytinų prievolių įvykdymo būtina nurodyti prievolę ir dokumentą, kurį kreditorius nori įvykdyti, taip pat pagrindinę skolą, kurią norima išieškoti, ir visas susijusias baudas ir palūkanas, o jeigu prievolė susijusi su paprastuoju vekseliu, tuomet reikia nurodyti su paprastojo vekselio užprotestavimu susijusias išlaidas ir įstatyme nustatytą kompensacinę išmoką. Prie prašymo reikia pridėti šiuos dokumentus: vykdytiną dokumentą, patvirtintą jo kopiją, o jeigu prievolė susijusi su paprastuoju vekseliu – vekselio užprotestavimo dokumentą, taip pat įspėjimo įteikimo skolininkui įrodymus, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta, kad toks įspėjimas nereikalingas.

Prašymas dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą pateikiamas užpildant standartinę formą, kurioje nurodomi pareiškėjo ir skolininko duomenys, mokėjimo prievolė, prievolės pagrindimo dokumentai ir prievolės įvykdymo terminas, reikalaujama suma ir apskaičiavimo būdas, taip pat pareiškėjo pareiškimas, kuriuo patvirtinama, kad reikalavimas nepriklauso nuo priešpriešinės prievolės arba kad priešpriešinė prievolė buvo įvykdyta.

1.3.4 Ar reikia pateikti rašytinius įrodymus, pagrindžiančius reikalavimą? Jeigu taip, kokie dokumentai priimtini kaip įrodymai?

Prie prašymo dėl neginčytinų prievolių įvykdymo būtina pridėti šiuos dokumentus: vykdytiną dokumentą ir patvirtintą jo kopiją, o jeigu prievolė susijusi su paprastuoju vekseliu – paprastojo vekselio užprotestavimo dokumentą, taip pat įspėjimo įteikimo skolininkui įrodymus, išskyrus atvejus, kai įstatyme nustatyta, kad toks įspėjimas nereikalingas (prisiekusiojo antstolio arba jo padėjėjo surašytas pareiškimas, kuriuo patvirtinama, kad adresatas atsisakė priimti įspėjimą, taip pat gali būti pateikiamas kaip įspėjimo įteikimo įrodymas).

Kalbant apie prievolių įvykdymą įteikiant teismo pranešimą, pažymėtina, kad šiuo atveju nereikia pateikti jokių rašytinių reikalavimo įrodymų, tačiau prašyme būtina nurodyti prievolę ir jos įvykdymo terminą pagrindžiančius dokumentus. Jeigu skolininkas per 14 dienų nuo teismo išsiųsto pranešimo gavimo užginčija piniginės prievolės galiojimą, teismo byla dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą nutraukiama. Gavus skolininko prieštaravimą priimta nutartis nutraukti bylą dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą neužkerta kelio kreditoriui bendrosios kompetencijos teisme pareikšti ieškinį dėl reikalavimo.

1.4 Prašymo atmetimas

Neginčytinų prievolių įvykdymą nagrinėja vienas teisėjas, kuris sprendimą priima per septynias dienas nuo prašymo pateikimo, remdamasis prašymu ir prie jo pridėtais dokumentais ir iš anksto neinformuodamas apie tai pareiškėjo ir skolininko. Teisėjas atmeta prašymą, jeigu nustato, kad jis nepagrįstas arba prašoma skirti bauda yra neproporcingai didelė, palyginti su pagrindine skola, arba vykdytiname dokumente yra nesąžiningų sutartinių nuostatų, kuriomis pažeidžiamos vartotojų teisės.

Jeigu teismas, nagrinėdamas prašymą dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą, nustato, kad jis yra tenkintinas, tačiau skolininkas per 14 dienų nuo teismo pranešimo gavimo pareiškia prieštaravimą ir ginčija piniginės prievolės galiojimą, teisėjas bylą dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą nutraukia.

1.5 Apskundimas

Teisėjo sprendimo, priimto išnagrinėjus prašymą dėl neginčytinų prievolių įvykdymo arba prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą, negalima apskųsti.

1.6 Prieštaravimas

Prašymą dėl neginčytinų prievolių įvykdymo nagrinėja ir sprendimą priima vienas teisėjas. Nagrinėdamas tokį prašymą teisėjas neatsižvelgia į skolininko nuomonę.

Išnagrinėjęs prašymą dėl prievolės įvykdymo įteikiant teismo pranešimą, teisėjas skolininkui nusiunčia pranešimą, kuriame siūlo skolininkui sumokėti prašyme nurodytą sumą arba per 14 dienų nuo pranešimo gavimo pareikšti prieštaravimą teisme.

1.7 Prieštaravimo pasekmės

Jeigu prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą atveju skolininkas per 14 dienų nuo teismo išsiųsto pranešimo gavimo ginčija piniginės prievolės galiojimą, teismo byla dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą nutraukiama. Jeigu skolininkas iš dalies pritaria prašyme nurodytiems reikalavimams, pareiškėjas informuojamas apie skolininko atsakymą ir jam nurodomas terminas, per kurį jis turi pranešti teismui, ar prievolės dalis, su kuria skolininkas sutiko, buvo įvykdyta. Jeigu pareiškėjas nesutinka su prievolės įvykdymu iš dalies arba per pranešime nurodytą terminą nepateikia atsakymo, teismas nutraukia bylą.

1.8 Prieštaravimo nepareiškimo pasekmės

Jeigu, nagrinėjant prašymą dėl prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą, skolininkas per pranešime nurodytą terminą nepareiškia prieštaravimo, teisėjas per septynių dienų terminą, kuris pradedamas skaičiuoti nuo prieštaravimui pareikšti skirto termino pabaigos, priima sprendimą, kuriame nurodo įvykdyti prašyme nurodytą piniginę prievolę ir padengti teismo išlaidas.

1.8.1 Kokius veiksmus reikia atlikti norint gauti vykdytiną sprendimą?

Prievolių įvykdymas įteikiant teismo pranešimą: teisėjo sprendimas dėl prašyme nurodytos piniginės prievolės įvykdymo įsiteisėja iš karto; tai yra vykdytinasis dokumentas, kurio vykdymą galima užtikrinti pagal taisykles, kuriomis reglamentuojamas teismo sprendimų vykdymas.

Neginčytinų prievolių įvykdymas: išnagrinėjęs prašymo pagrįstumą ir nustatęs, kad prašymas yra tenkintinas, teisėjas priima sprendimą, kuriame nurodo vykdytiną prievolę ir jos įvykdymo mastą. Teisėjo sprendimas įsiteisėja iš karto; tai yra vykdytinasis dokumentas, kurio vykdymą galima užtikrinti pagal taisykles, kuriomis reglamentuojamas teismo sprendimų vykdymas. Teisėjo sprendimas, įskaitant patvirtintą vykdytiną dokumento kopiją, perduodamas vykdyti.

1.8.2 Ar šis sprendimas yra galutinis, ar atsakovas gali jį apskųsti?

Teisėjo sprendimo, priimto išnagrinėjus prašymą dėl neginčytinų prievolių įvykdymo arba prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą, negalima apskųsti; tačiau skolininkas, kuris mano, kad pareiškėjo reikalavimas iš esmės yra nepagrįstas, gali pareikšti kreditoriui ieškinį dėl reikalavimo ginčijimo (neginčytinų prievolių įvykdymo atveju ieškinys turi būti pareikštas per šešis mėnesius nuo patvirtintos teisėjo sprendimo kopijos išsiuntimo dienos, o prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą atveju ieškinį reikia pareikšti per tris mėnesius nuo patvirtintos sprendimo kopijos išsiuntimo dienos). Pareiškdamas tokį ieškinį, skolininkas gali prašyti sustabdyti prievolių vykdymą; jeigu kreditoriaus reikalavimas jau buvo patenkintas per vykdymo procesą, skolininkas gali prašyti užtikrinti savo ieškinį. Ieškinys, vadovaujantis Civilinio proceso kodekse nustatyta tvarka, turi būti pareikštas teisme, kuris nagrinėjo ankstesnį prašymą dėl neginčytinų prievolių įvykdymo arba prievolių įvykdymo įteikiant teismo pranešimą. Tačiau jeigu ieškinys priklauso apygardos teismo (lat. *apgabaltiesa*) jurisdikcijai, jį reikėtų pareikšti apygardos teisme, kuris turi jurisdikciją pagal apylinkės (miesto) teismo žemės registro skyriaus, nagrinėjusio ankstesnį prašymą, vietą.

Byla gali būti persvarstoma peržiūrint sprendimą atsakovo iniciatyva, remiantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1896/2006 19 straipsniu, pateikiant prašymą:

dėl apylinkės (miesto) teismo sprendimo ar nutarties peržiūros – atitinkamam apygardos teismui;

dėl apygardos teismo sprendimo ar nutarties peržiūros – Aukščiausiam Teismui (lat. *Augstākā tiesa*);

dėl teismo kolegijos (lat. *Tiesu palāta*) sprendimo ar nutarties peržiūros – Aukščiausiojo Teismo civilinių bylų skyriui.

Prašymas gali būti pateikiamas per 45 dienas, jeigu nustatomos Europos Sąjungos teisės aktuose numatytos peržiūros aplinkybės.

Prašymas negali būti teikiamas, jeigu baigėsi atitinkamo sprendimo vykdomojo dokumento pateikimo senaties terminas.

Prašymas, kuriame nėra nurodytos aplinkybės, kurios pagal Europos Sąjungos teisės aktus gali būti pripažįstamos kaip peržiūros aplinkybės, nepriimamas ir gražinamas pareiškėjui. Teisėjas atsisako priimti nagrinėti prašymą atnaujinti bylą dėl sprendimo peržiūros net ir tuo atveju, jei prašymas teikiamas

pakartotinai ir iš jo negalima daryti išvados, kad sprendimo, kuriuo iš esmės išsprendžiamas klausimas, peržiūros aplinkybės pasikeitė. Dėl tokios teisėjo nutarties gali būti teikiamas atskirasis skundas.

Paskutinis naujinimas: 08/05/2020

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos Europos teismo tinklo kontaktinės įstaigos. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Nei Europos teismas, nei Europos Komisija nepriima atsakomybės ar įsipareigojimų dėl šiame dokumente pateiktos arba nurodytos informacijos arba duomenų. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Šiuo metu valstybės narės, atsakingos už svetainės puslapių, kuriuose pateikiamas nacionalinis turinys, administravimą, atnaujina šios svetainės turinį, atsižvelgdamos į planuojamą Jungtinės Karalystės išstojimą iš Europos Sąjungos. Jeigu svetainės turinys dar neatspindi Jungtinės Karalystės išstojimo fakto, toks neatitikimas yra netyčinis ir bus ištaisytas.